

Predgovor

Dvadeset peti seminar „Arhivi, knjižnice, muzeji: mogućnosti suradnje u okruženju globalne informacijske infrastrukture“ održan je u Poreču od 23. do 25. studenoga 2022. Organizatori ovog jubilarnog seminara imali su dvije mogućnosti: predložiti temu seminara kojom se sagledavaju i procjenjuju dostignuća samog seminara i utjecaja koji je imao na područje informacijskih znanosti u svojoj kompleksnosti znanstvenih, edukativnih, stručnih, tehničkih, tehnoloških i institucionalnih dostignuća u kompleksu kulture baštinskih ustanova. Druga je bila mogućnost okrenuti se budućnosti i iskoristiti ovaj „položaj“ da se iskažu smjernice i vizije prostora baštinskih ustanova u kojima bi se željelo obitavati. Organizator je izabrao ovu drugu mogućnost – u duhu svih prethodnih seminara!

Premda ovaj broj „Arhiva, knjižnica, muzeja“ ne donosi radove svih izlaganja i radionica, smatramo da je reprezentativan za 25. seminar. U okviru teme „Budućnost baštinskog područja“ broj donosi šest radova. Gordon Dunsire uvodi u temu radom „Opstanak u zajedničkom informacijskom okruženju“, u kojem nas podsjeća na rasprave od prije 15-ak godina o istoj temi u okviru AKM-a i zaključuje da „nema znakova da se smjer evolucije informacijskog okruženja promijenio; još uvijek idemo prema suradnji i zajedničkoj svrsi. [...] Zajednice kulturnog nasljeđa moraju očekivati da će okoliš trpjeti ‘sve strelice i metke silovite sudbine’¹ koja je izvan profesionalne kontrole. Ali te bi zajednice trebale ostati oprezne i usredotočene na korištenje prilika koje će se pojaviti u scenariju koji se brzo mijenja. Protuotrov za lažne vijesti jest dobro uređena zbirka kulturne baštine.“ U sljedećem radu Marijana Tomić donosi pregled AKM laboratorija kao pokretača digitalne transformacije AKM ustanova, a Tomislav Karlović prikazuje tehnološki i dizajnerski aspekt informacijskog sustava eKultura, projekta koji je pokrenulo Ministarstvo kulture i medija Republike Hrvatske. Sljedeća dva rada bave se muzejskim i arhivskim iskustvima – ali, kao i gotovo u svim takvim situacijama, i „one druge dvije“ struke dobivaju time priliku preispitati svoje prakse. Jelena Balog Vojak i Mislav Barić na svom iskustvu evakuacije Hrvatskoga povijesnog muzeja prouzročene posljedicama potresa prikazuju koji su to izazovi koji stoje pred muzejskom strukom kako bi se pripremila za ovakve i slične događaje. Anne J. Gilliland upozorava da bi se obrazovanje arhivista i arhivske prakse trebale aktivno postaviti prema

1 W. Shakespeare. Hamlet, Treći čin, Prvi prizor. (Preveo M. Bogdanović. Zagreb, Matica hrvatska, 1950.)

ljudima i njihovim humanitarnim potrebama, na način da se „osigura da su arhivisti etični, pravedni i suosjećajni, kao i odgovorni upravitelji zapisa“. Autorica zaključno predlaže skup osnovnih ciljeva učenja u vezi s etičkim stavom i pozicioniranjem koji mogu osnažiti profesionalnu svijest i vještine potrebne za provođenje takve arhivske transformacije. U šestom radu ove tematske skupine Mihela Pauman Budanović donosi rezultate istraživanja utjecaja projekta Europska prijestolnica kulture na planiranje razvoja publika u knjižnicama.

Drugu tematsku cjelinu, pod nazivom „Interpretacija baštine“, uvodi pregledni rad Darka Babića o načelima i perspektivama interpretacije baštine, dok se u nastavku donose prikazi i iskustva pet projekata „komuniciranja baštinskih vrijednosti“ digitalnim pripovijedanjem i podučavanjem (V. Lemić), fotografskom baštinom (M. Špiček i B. Verbič), digitalizacijom časopisa (J. Milovčić i A. Mikić Grginčić) te virtualnim izložbama ostavštine književnice i intelektualke Camille Lucerna (B. Klemar Bubić i D. Luić-Vudrag) i porodice Frankopan (T. Tutek).

U prikazima donosimo samo jedan rad, a to je prikaz aktivnosti u dječjem vrtiću vezanih uz djela Grigora Viteza (B. Knežević i M. Pucek).

Vrijedan doprinos seminaru, a time i časopisu, uvijek su vrlo dobro posjećene i tematski aktualne radionice. U ovoj se skupini radova donose izvještaji s priložima četiriju radionica: Konzervatorsko-restauratorske radionice Multidisciplinarnost kao temelj konzervatorsko-restauratorske djelatnosti (D. Doračić); radionice Proces testiranja „Pravilnika za opis i pristup građi“ u AKM zajednici (T. Buzina); Ontologije imenskih prostora „Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima“ (M. Willer, G. Zlo-di i A. Rajh) i radionice Izazovi nakladničke djelatnosti u novome dobu (I. Despot).

Nadamo se da će čitatelj pronaći u nekoj od tema makar jednu ideju za svoj daljnji rad i istraživanja – ako će biti tako, zbornik možemo smatrati uspješnim.

Urednice